

De Grote Wacht Krant Le Journal de la Grand' Garde

Uitgave juni 2021

Edition juin 2021

Koninklijke Vereniging

De Vrienden van het Onze-Lieve-Vrouwehoekje te Oud-Stuivekenskerke v.z.w.

Association Royale

Les Amis du Patelin de Notre-Dame à Oud-Stuivekenskerke a.s.b.l.

Secr.: Stationsstraat 9, 8600 Diksmuide – tel. 051 50 00 73 – e-mail: olvhstuivekens@gmail.com

Website: <https://oudstuivekens-oorlogssite-grandgarde.com>

Facebook: <https://www.facebook.com/oudstuivekenskerke>

Editoriaal

Er werd de laatste tijd nogal wat geschreven over “Le devoir de mémoire”. Er verschijnt een nieuw boek van de hand van Ere Luitenant-kolonel Jean-Pierre Schellekens, voorzitter van het Belgisch Nationaal Herdenkingscomité. Maar ook Le Soir van 9 maart l.l. wijdde een artikel aan het onderwerp naar aanleiding van het verschijnen van een boek “Le désir de mémoire” van de hand van professor Vincent Engel (UCL).

« Le devoir de mémoire » letterlijk vertaald als «Herinneringsplicht» is een uitdrukking die toch wel enige uitleg vraagt. Op wetenschappelijk gebied wordt beweerd dat de uitdrukking “herinneringsplicht” dateert uit de periode van het einde van de Tweede Wereldoorlog, waarmee voor de overlevende getuigen de wil wordt uitgedrukt om de genocidale ervaring uit WOII door te geven. Er wordt hiervoor regelmatig verwezen naar Primo Levi¹, als auteur van de term.

De « Dictionnaire Larousse », neemt de uitdrukking voor het eerst op in 2003 met de omschrijving: « *Obligation morale de témoigner, individuellement ou collectivement, d'événements dont la connaissance et la transmission sont jugées nécessaires pour tirer les leçons du passé (par exemple, la Résistance ou la déportation pendant la Seconde Guerre mondiale).* ».

De « Dictionnaire français » omschrijft de uitdrukking als volgt: « *Responsabilité morale des Etats de rappeler à leur peuple les souffrances et les injustices subies par certaines populations. (Exemple : Les célébrations des soldats tombés à la guerre font partie du devoir de mémoire.* »)

De "herinneringsplicht" heeft twee doelstellingen: die van herinneren, dat wil zeggen de cultus van de dodenherdenking, en van de herinnering, een breder veld dat de functie van het geheugen in de samenleving raakt. Hieraan toegevoegd is een oproep aan de jeugd. Deze oproep aan de jeugd hangt sterk samen met het eerste doel: herinneren is ook, en misschien wel allereerst, bekend maken. Bekend maken, is het voorkomen dat iets opnieuw verdwijnt, door onwetendheid. De "plicht van de herinnering" is ook "de legitimiteit, verscheidene jaren nadat de feiten zijn bekend, om herstel te vragen en er lessen uit te trekken".

Samengevat de “herinneringsplicht” beperkt zich dus niet tot de cultus van de dodenherdenking maar het is ook de plicht om te voorkomen dat bepaalde gebeurtenissen uit het verleden opnieuw verdwijnen in de onwetendheid.

De herinneringsplicht van onze vereniging is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid voor de dodenherdenking van de slachtoffers en het herinneren van de gebeurtenissen om en rond het O.L.V.-Hoekje te Oud-Stuivekenskerke tijdens de Eerste Wereldoorlog. Op de tweede plaats is het onze plicht om te zorgen dat deze gebeurtenissen door de jeugd en de toekomstige generaties niet worden vergeten.

Het falen van de “Herinneringsplicht” kan ons land en Europa in de toekomst naar een nieuwe catastrofe leiden.

¹ Primo Levi (Turijn, 31 juli 1919 – 11 april 1987) was een Joods-Italiaans schrijver van korte verhalen, romans, essays en gedichten. Hij was ook scheikundige en één van de overlevenden van Auschwitz.

Het woordje van de Voorzitter – Le mot du Président

Bijna anderhalf jaar wordt ons dagelijks leven beheerst door coronamaatregelen. Vaak gaat het om beperkingen van vrijheden waar we hier in het Westen zo aan verknocht zijn: de vrijheid om te gaan en staan waar we willen, wanneer we willen en daarbij te zeggen wat we denken; de vrijheid om te zijn wie we zijn, om uitbundig van het leven te genieten ... Wanneer mensen dan verklaren dat ze het leven onder de van hogerhand opgelegde regels niet meer zien zitten, wuift de oudere generatie dat vaak weg met: "Haha, jullie hebben duidelijk de oorlog niet meegemaakt! Bijt toch eens op je tanden."

Je ne suis pas convaincu que le fait de vivre une vie restreinte dans des conditions de guerre, comme l'ont vécu nos ancêtres à deux reprises au siècle dernier, puisse réellement être comparé à la situation provoquée par le coronavirus. Avec COVID-19, nos libertés maximales n'ont pas été supprimées mais restreintes afin de maintenir la santé publique à un niveau acceptable pour tous et de garantir une assistance médicale à tous ceux qui en ont besoin. En temps de guerre, les libertés auxquelles nous tenons n'existent pas du tout; c'est alors que nous nous battons pour restaurer précisément ces valeurs universelles.

En dat is meteen de reden waarom we ons inzetten om diegenen die in dat gevecht de hoogste prijs hebben betaald, met de regelmaat van de klok te herdenken. Dat is het minste wat we kunnen doen. Het is dus ietwat ironisch dat het net weer dat verdomde virus is dat ervoor zorgt dat een nationale herdenkingsplechtigheid te Oud-Stuivekenskerke ook dit jaar niet kan doorgaan. Wij kunnen onmogelijk de garantie bieden dat de gezondheid van eenieder die we willen uitnodigen in 'goede handen is'. Zoveel volk op een kleine oppervlakte zonder enige vorm van infrastructuur samenbrengen binnen het kader van de resterende maatregelen, zou het bestuur volledig opeisen en de focus op het herdenken zo goed als teniet doen.

Cependant, la campagne de vaccination en cours nous donne des perspectives pour l'année prochaine, même si nous devons faire attention à toutes sortes de variantes qui peuvent encore nous mettre des bâtons dans les roues. En tout cas, notre association reste très motivée et nous nous réjouissons de recevoir tout le monde l'année prochaine dans des circonstances "normales" le 24 août à la chapelle du Patelin de Notre-Dame.

Tot slot, een woord van dank aan al onze leden die onze motivatie fel aanwakkeren door hun betrokkenheid die ze bewezen door de ruime respons op onze schriftelijke Algemene Vergadering! Enfin, un mot de remerciement à tous nos membres qui ont farouchement alimenté notre motivation par leur engagement qu'ils ont prouvé par la réponse généreuse à notre Assemblée générale écrite !

Het woordje van de Past Voorzitter – Le mot du Past Président

Beste vrienden, Chers amis,

Alhoewel mijn eerste contacten met de Koninklijke Vereniging ‘De Vrienden van het Onze-Lieve-Vrouwehoekje te Oud-Stuivekenskerke’ teruggaan tot 1986 trad ik effectief toe tot de raad van bestuur in 1998. Op 7 september 2020 heb ik mijn mandaat als voorzitter neergelegd en is Luitenant-kolonel b.d. Rudy Baert aangesteld als mijn opvolger.

Hierbij wil ik in eerste instantie mijn achtbare bestuurders bedanken voor hun medewerking en inzet bij het springlevend houden van onze eerbiedwaardige vereniging. Het is niet altijd vanzelfsprekend geweest vooral als het ging over het in goede staat stellen en houden van ons historisch patrimonium. We kunnen zeer zeker fier zijn op onze verwezenlijkingen.

In het bijzonder gaat mijn dank naar André Billiet voor het zeer degelijke redactionele werk, naar Gerard Boone en François Roels en hun dames voor de nooit aflatende inzet voor een verzorgd onderhoud van de site van het O.L.V.-Hoekje, naar Nadine Lamote en Nadia Cogge die onze jaarlijkse plechtigheden opluisterden met een passend gedicht, naar Z.E.H. Deken Wilfried Jonckheere en zijn voorgangers voor het gedachtenismoment tijdens de hulde.

Tevens dank ik alle bestuurders, in het bijzonder Jack Van Sprang en Gilbert Delaruelle, en de leden van onze vereniging die in de loop der jaren een belangrijke financiële bijdrage leverden voor de talrijke te betalen facturen.

Het stadsbestuur van Diksmuide betrek ik in mijn dankwoord want ook hun materiële en financiële steun was welgekomen en heeft bijgedragen tot een prachtige historische en culturele uitstraling van ons geliefd oorlogsoord.

Tot slot wil ik alle personaliteiten, vaandeldragers, leden en niet-leden van onze koninklijke vereniging bedanken om ons door de jaren heen te steunen door hun aanwezigheid bij onze plechtige herdenkingen. Ik wil in het bijzonder ook het Organisatiecomité van de Vierdaagse van de IJzer hierbij betrekken.

Mijn gehechtheid aan de 'Grote Wacht van Oud-Stuivekenskerke' heb ik meermaals benadrukt in mijn jaarlijkse toespraken en tijdens de soms harde discussies met de hogere instanties die instaan voor het toezicht op ons erfgoed. Ik zal de vereniging altijd een warm hart toedragen en haar blijven eren en steunen waar dit van pas kan komen.

Ik wens mijn opvolger Rudy een zeer mooie tijd toe met het beheer van ons prachtig historisch oorlogsoord. Aan de bestuursleden en alle leden en niet-leden vraag ik ons 'Hoekje' te blijven eren en steunen.

Bien que mes premiers contacts avec l'Association Royale 'Les Amis du Patelin de Notre-Dame à Oud-Stuivekenskerke' remontent à 1986, j'ai effectivement rejoint le conseil d'administration en 1998. Le 7 septembre 2020, j'ai démissionné de mon mandat de président et le lieutenant-colonel e.r. Rudy Baert a été nommé successeur.

Dans un premier temps, je tiens à remercier mes honorables administrateurs pour leur coopération et leur engagement à maintenir en vie notre vénérable association. Cela n'a pas toujours été évident, surtout lorsqu'il s'agit de mettre et de maintenir notre patrimoine historique en bon état. Cependant, nous pouvons être fiers de nos réalisations.

En particulier, je tiens à remercier André Billiet pour le travail éditorial très solide, Gerard Boone et François Roels et leurs dames pour leur engagement indéfectible pour le maintien du site du Patelin, à Nadine Lamote et Nadia Cogge qui ont écouté nos cérémonies annuelles avec un poème approprié, au T.R. Doyen Wilfried Jonckheere et à ses prédécesseurs pour le moment de réflexion lors de l'hommage annuel.

Je tiens également à remercier tous les administrateurs, particulièrement Jack Van Sprang et Gilbert Delaruelle, et les membres de notre association qui ont apporté une contribution substantielle au fil des ans pour les nombreuses factures à payer.

Je tiens à remercier le conseil municipal de Diksmuide pour leur soutien matériel et financier qui a contribué à une merveilleuse apparence historique et culturelle de notre site de guerre bien-aimé.

Enfin, mes remerciements très sincères vont à toutes les personnalités, porte-drapeaux, membres et non-membres de notre association royale qui nous ont soutenus au fil des ans par leur présence à nos commémorations solennelles. En particulier, je voudrais y ajouter le Comité d'Organisation des Quatre Jours de l'Yser.

J'ai souligné à maintes reprises mon attachement à la 'Grand'Garde d'Oud-Stuivekenskerke' dans mes discours annuels et au cours des discussions parfois difficiles avec les autorités supérieures responsables du maintien de notre patrimoine. Je soutiendrai toujours chaleureusement l'association et continuerai à l'honorer et à la soutenir là où cela peut être utile.

Je souhaite à mon successeur Rudy des temps agréables avec la gestion de notre beau site de guerre historique. Je demande aux membres du conseil d'administration, à tous les membres et non-membres de continuer à honorer et à soutenir notre 'Patelin'.

Leve de Grote Wacht Zuid en het "Onze-Lieve-Vrouwehoekje" - "Vive la Grand'Garde Sud et "Le Patelin de Notre-Dame".

Etienne Moons

Cdt b.d. - Cdt e.r.

Past Voorzitter – Past Président

Jaarlijkse algemene statutaire vergadering – Assemblée générale statutaire annuelle

Met het Koninklijk Besluit van 4 april 2020 werd de mogelijkheid voorzien om de JSAV tijdelijk uit te stellen of om deze binnen een welbepaalde termijn schriftelijk te organiseren. Onze vereniging heeft de JSAV vorig jaar tijdelijk uitgesteld tot begin september 2020. In 2021 is de mogelijkheid om te kiezen voor tijdelijk uitstel niet voorzien.

De mogelijkheid voor het gebruik van de schriftelijke procedure daarentegen werd met de wet van 24 december 2020 ook voor vzw's op definitieve basis voorzien. Hierdoor kunnen, mits eenparig akkoord van alle leden van de JSAV, de besluiten van de schriftelijke JSAV worden genomen zonder de formaliteiten van bijeenroeping te moeten volgen. De voorwaarde van eenparigheid is streng, maar ook logisch. Er kan immers niet worden beraadslaagd, dus moet iedereen dezelfde mening toegedaan zijn inzake de te nemen beslissingen. De schriftelijke procedure is echter niet toegestaan voor statutenwijzigingen. Eventuele aanpassingen van de statuten aan het nieuwe Wetboek voor Vennootschappen en Verenigingen (WVV) moeten dus nog even wachten.

AGENDA

- a. Goedkeuring agenda
- b. Inleiding door de Voorzitter
- c. Goedkeuring verslag JSAV van 7 september 2020
- d. Uitgesteld verslag van de rekeningtoezichters over de boekhouding 2019
- e. Definitieve kwijting van de bestuurders voor het boekjaar 2019
- f. Activiteitenverslag 2020 door de secretaris
- g. Financieel verslag 2020 door de penningmeester
- h. Verslag van de rekeningtoezichters voor de boekhouding 2020
- i. Kwijting van de bestuurders voor het boekjaar 2020
- j. Goedkeuring van de begroting voor het boekjaar 2021
- k. Aanduiding van twee rekeningtoezichters voor het boekjaar 2021
- l. Regularisatie van ontslagen/benoemingen van bestuurders: erfenis uit het verleden
- m. Mededelingen van de Voorzitter
- n. Varia - Vragen van de leden.

Van de 117 leden ontving het secretariaat, op de vooropgestelde datum van 18 juni 2021, 64 stemformulieren en 21 volmachten. Alle agendapunten werden eenparig goedgekeurd.

Agendapunt	Omschrijving
0	Goedkeuring van de schriftelijke procedure
1	Goedkeuring van de agenda
2	Goedkeuring eretitel voor erevoorzitter Etienne Moons
3	Goedkeuring verslag JSAV van 7 september 2020
4	Goedkeuring uitgesteld verslag rekeningtoezichters voor 2019
5	Goedkeuring kwijting voor bestuurders en toezichters voor 2019
8	Goedkeuring verslag rekeningtoezichters voor 2020
9	Goedkeuring kwijting voor bestuurders en toezichter voor 2020
10	Goedkeuring lidgelden voor 2022
10	Goedkeuring begroting 2021
11	Goedkeuring kandidaten rekeningtoezichters voor 2021
12	Goedkeuring regularisatie oud bestuurders met publicatie in het Belgisch Staatsblad

De Belgische zeestrijdkrachten tijdens WOI

Op 01 februari 2021 vierde de Belgische Marine haar 75-jarig bestaan. De huidige Belgische Marine werd tijdens WOII opgericht door Luitenant Victor Billet, een officier van de staatsmarine, die met de mailboten uit Oostende gevlucht was naar Groot-Brittannië. Met enkele officieren van de staatsmarine en overgekomen Belgische vissers lag hij aan de basis van de Belgische Sectie van de Royal Navy, die in 1946 de Belgische Zeemacht werd.

Op 30 maart 1946 tekende de Regent Prins Karel het besluit waarbij de Belgische Zeemacht, werd opgericht met terugwerkende kracht op 1 februari 1946. Deze nieuwe Zeemacht kwam onder de bevoegdheid van het Ministerie van Verkeerswezen en zou pas later, op 25 februari 1949, worden ondergebracht bij Landsverdediging.

Velen vragen zich af wat was het Belgische aandeel in de strijd op zee tijdens Wereldoorlog I? Hier volgt het verhaal:

Op 04 augustus 1914 vallen de Duitse troepen België binnen. Tijdens de inval beschikt België niet over een militaire Marine. De generale Staf stampt op 4 augustus inderhaast een dienst voor verdediging van de Kust en de Rivieren uit de grond. Deze dienst wordt geleid door Kapitein-ter-zee Graaf de Borchgrave d'Altena (1860-1924), bijgestaan door Léon Hennebicq (1871- 1940), voorzitter van de Belgische Maritieme Liga. De dienst beschikt over 4 kanoneerboden die in Antwerpen liggen. Bij hun poging om de zee te bereiken, verleent de neutrale Nederlandse Marine de schepen geen vrije doorgang op de Schelde. De Belgische kanoneerboden worden door de Nederlandse Marine gepraaid bij hun poging de zee te bereiken. De uitrusting wordt in beslag genomen en de bemanning (in totaal 200 matrozen en gegradueerden) worden in Rotterdam geïnterneerd. Omdat het allemaal zeelieden van beroep waren betekent dit een groot verlies. Zo verdwijnt deze dienst al in oktober 1914.

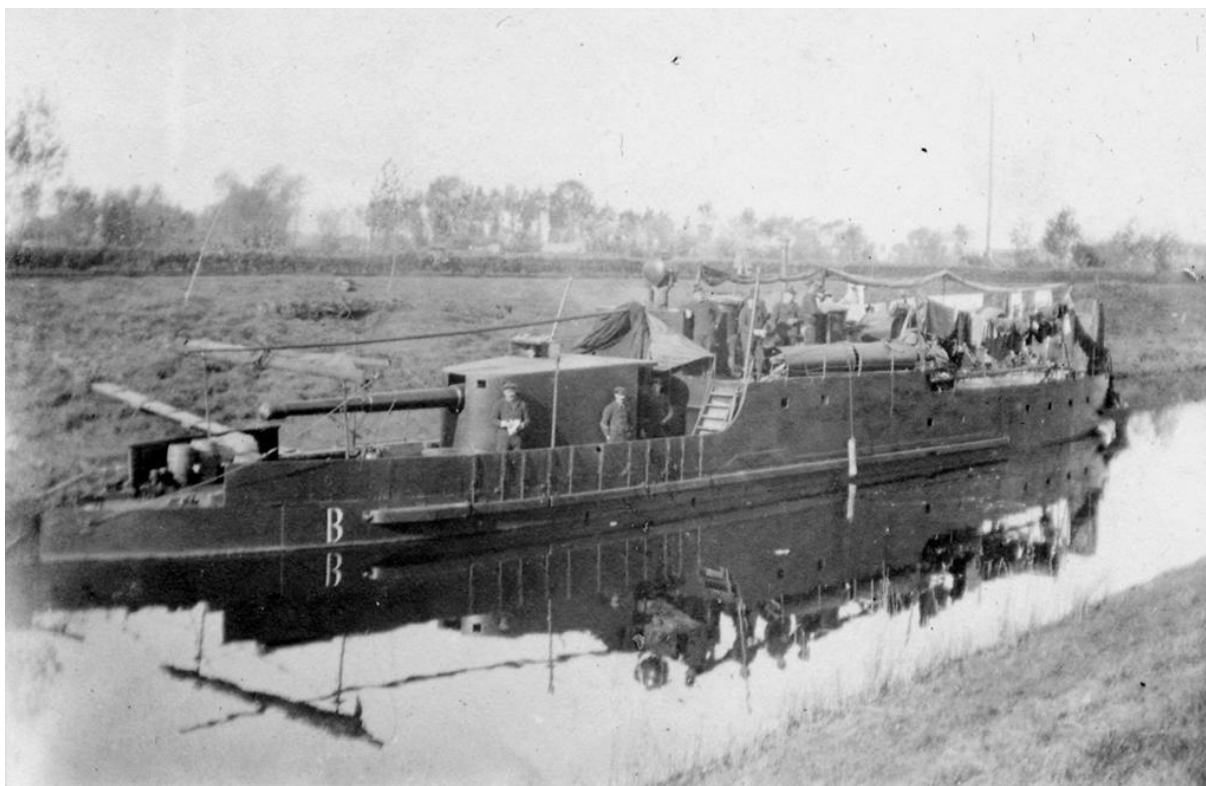
Kapitein ter zee Graaf Borchgrave d'Altena - foto MRA-KLM

De generale staf besluit onmiddellijk daarna om de dienst "Annexes flottantes" op te richten. Die moet de nood aan maritieme logistiek opvangen. De dienst komt onder de leiding van reservekapitein Emile Cornellie (marineofficier en voormalig commandant van het opleidingsschip L'Avenir, 1896-1932). Hij vertrekt op 6 oktober 1914, op het ogenblik van de terugtrekking uit Antwerpen, naar Oostende en eist alle beschikbare schepen op. Alle legervoorraden worden met deze dienst, via opgeëiste schepen, naar de haven van Calais gebracht waar de Belgen een basis hebben ingericht. Ze vervoeren ook 36.000 vluchtelingen en meer dan 22.000 gewonden naar Engeland. De dienst "Annexes flottantes" richt daarnaast ook een dienst voor transport over de binnenwateren op. Die verzekert de bevoorrading van het Belgisch leger in de IJzervlakte met behulp van 16 stoomslepers en 150 aken.

In april 1915 installeren de Engelsen zich op hun beurt in Calais. Cornellie bekommt een uitbreiding van zijn diensten naar de haven van Grevelingen. Hij reorganiseert zijn diensten met matrozen van de mailboten en vissers die gevlucht waren naar Milton Haven en Swansea in Engeland

Op 3 mei 1917 wordt het "Dépôt des Equipages" opgericht. Een van de grote problemen van de Belgische koopvaardijvloot tijdens de oorlog is immers het nijpend tekort aan manschappen. Niet gemobiliseerde Belgische zeelieden werken tijdens de oorlog voor Britse reders. Deze nood dwingt de

maritieme autoriteiten om samen met het Ministerie van Oorlog een “Dépôt des Equipages” op te richten. Volgens een omzendbrief die de bevoegdheid regelt, zorgt het depot er voor de zeelieden op te roepen, hun inzet op zee of als instructeur administratief te regelen en ook zoveel mogelijk te zorgen voor de voeding van de bemanning van de boten die de voorraden naar het Belgisch leger transporteren.

Kanonneerboot op het kanaal van Lo - foto Dr. S. Van Haesendonck

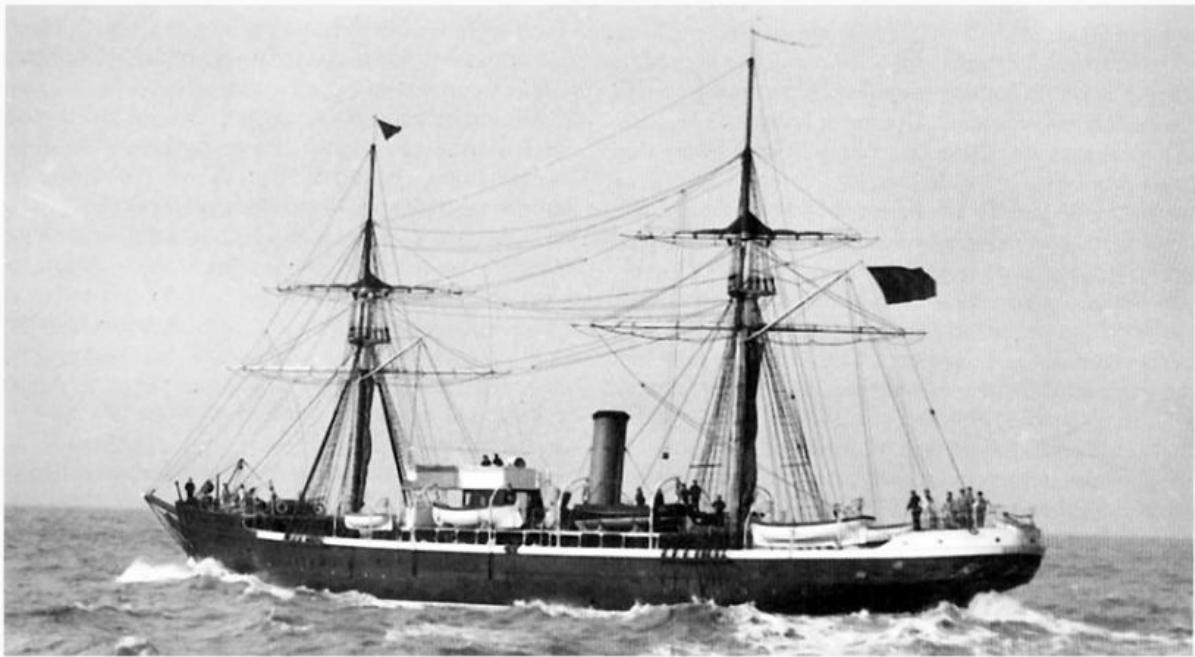
Het depot beschikt over een generale staf en een compagnie met matrozen die belast worden met het geven van opleiding zowel te land als aan boord. Een 68-koppig peloton artillerie zorgt voor de opleiding van de manschappen voor de bediening van het scheepsgeschut voor dienst op zee en bij de kustbatterijen.

Eind februari 1918 telt het depot al 302 zeelieden en 124 kanonniërs aan boord van Belgische koopvaardij schepen

Op 2 oktober 1918 telt het depot 820 manschappen. Deze Belgische zeelieden dragen het Franse Marine-uniform maar met een blauw kwastje op de matrozenbaret pet.

Ze beschikken vanaf december 1917 over 3 schepen voor hun opleidingsactiviteiten: het jacht ‘Henriette’ (het pleziervaartuig van de prins de Ligne), de sleepboot ‘Blankenberge’ en de aviso ‘Ville d’Anvers’. Vele manschappen doen dienst aan boord van Franse schepen tijdens missies gericht tegen mijnen en onderzeeërs.

Na de oorlog wordt het depot ingescheept op de aviso ‘Ville d’Anvers’. Het vervoegt Oostende op 29 december 1918 waar het zich in fort Leopold installeert en zich met de bediening van de batterij van Mariakerke belast. Een detachement gaat naar Brugge om er een door de Duitsers gezonken schip te bergen. Dit detachement vervoegt Antwerpen in april 1919 en vestigt zich in het fort van Steendorp.

Aviso ville d'Anvers foto MRA-KLM

In uitvoering van het verdrag van Versailles wordt een deel van de door de geallieerden veroverde schepen aan België toegewezen. Het depot ontvangt alzo:

- 6 grote torpedoboten;
- 11 kleine torpedoboten;
- 20 zee vedetten;
- 2 snelle riviervedetten;
- 11 sleepers;
- 34 andere dienstschepen;

Die verdeeld worden over Antwerpen, Oostende en Zeebrugge.

Men doet beroep op het depot om de Rijnflottielje te bemannen die de bewaking van deze rivier moet verzekeren van Keulen tot aan de Nederlandse grens.

Rijnflottielje 1919 – Foto MRA-KLM

Op 19 november 1919 neemt het depot de naam aan van Detachement Torpedisten en Zeelieden.

De opdrachten kunnen worden samengevat als politionele kustwacht, bewaking van de Neder-schelde en het onderhoud van het gerecupereerde materieel.

In 1920 bestond de flottielje uit:

- 9 kleien torpedoboten;
- 5 grote torpedoboten;
- 3 slepers;
- 12 riviervedetten;
- 11 andere, mijnenlegger en kanonneersloepen;
- 1 visserijwachtschip.

Het was de bedoeling om van Brugge de belangrijkste marinebasis te maken rondom de betonnen beschuttings (in de volksmond de acht zaligheden genoemd) waarin de Duitsers hun onderzeeboten tijdens de oorlog aanmeerden om elk luchtbombardement te weerstaan. De Compagnie van de Marine installaties van Brugge verzette zich tegen dit project. Toen al was handel en industrie belangrijker dan 's lands veiligheid. De interpellaties in de Kamer over het budget van de Marine wordt steeds heviger en leiden op 9 juli 1926 tot de publicatie van een Koninklijk Besluit van afschaffing van het Korps Torpedisten en Zeelieden op datum van 31 maart 1927.

Duitse onderzeebootbasis te Brugge tijdens WOI - Foto stadsarchief Brugge

Naast de militaire marine mogen we ook de offers en inspanningen van de Belgische koopvaardij en visserij tijdens de Eerste Wereldoorlog niet vergeten.

Bij het begin van de oorlog bestond de Belgische koopvaardijvloot uit 126 zeeschepen. Twee schepen verdwenen en zeker 46 werden tot zinken gebracht door de vijand. Het aantal doden dat gevallen is op schepen die onder Belgische vlag voeren bedraagt 284 officieren en matrozen. Daar moeten we nog 160 Belgische zeelui aan toevoegen die de dood vonden of vermist worden onder de vlag van een geallieerd land.

De gevolgen van de oorlog zijn ook zwaar voor de vissers. Van de vloot gaan 7 stoomboten en 126 zeilboten verloren waarbij verliezen 74 personen het leven.

Tijdens de nationale plechtigheid aan het O.L.V.-Hoekje moeten we ook hen eens herdenken.

Bibliografie:

De Zeemacht – Studiecomité voor de Geschiedenis van de militaire marine in België --Uitg. Lannoo
14 18 Op Zee – Belgische schepen en zeelui tijdens de Grote Oorlog – Freddy Philips – uitg Lannoo
Het Korps Torpedisten en Zeelieden - De Vrienden van de Sectie Marine van het KLM

Le devoir de mémoire 1914 - 1945

Comme décrit à la préface, de la main de Léo d'Aes, « le devoir de mémoire » est un ouvrage dont jaillit dès le début, sans détours, l'appel clair et net : souvenons-nous de façon à la fois consciencieuse et soutenu de la période 1914 -1945, avec tout ce que ces après batailles, combats personnels, millions de victimes, petites et grandes victoires signifient toujours pour nous.

« Se Souvenir », ce n'est pas uniquement une obligation morale, c'est garder dans notre esprit une place pour une période cruciale de notre histoire.

Le livre est aussi un récit personnel de l'auteur d'un engagement inlassable pour conserver l'immense valeur des efforts et sacrifices accumulés pendant la première moitié du vingtième siècle.

L'auteur anticipe que nos références actuelles, séparant les deux guerres mondiales et leur époque intermédiaire, risquent de se voir remplacées par un concept historique unique : la période 1914- 1945

L'Auteur : Jean Pierre Schellekens

Lieutenant-colonel Hre. D'Aviation.

Fondateur (en 1972) et président du Comité National Belge du Souvenir.

Institut d'études politiques et Sorbonne à l'université de Paris – Diplômé de la International Civil Training Organisation.

Les parents de Jean Pierre Schellekens étaient des résistants 1940-1944 (ligne d'évasion et renseignements).

Activités du Devoir de Mémoire aux niveaux national et européen.

Déjà en 2006 et 2007, Jean-Pierre Schellekens a envoyé un questionnaire à toutes les communes du pays (589 au total). Ce questionnaire avait pour but d'établir un répertoire ("Mémorial 1940-1945") de tous les monuments, plaques du souvenir, endroits d'exécution, prisons – à l'exception des musées et cimetières militaires –, se rapportant à la Seconde Guerre mondiale. Ce répertoire devait aider à conserver définitivement cet héritage culturel national.

Informations et commandes du livre : souvenir.herdenking@gmail.com ou par courrier

Comité National Belge du Souvenir a.s.b.l. Rue des Petits Carmes 24 boîte 7 – 1000 Bruxelles

- Vire la cotisation de **€15,00** pour l'année 2021 sur le compte **BE30 0014 4410 8011** et réserve un exemplaire gratuit du livre « le Devoir de Mémoire » comme membre du Comité National Belge du Souvenir.
- Ne désire pas devenir membre mais commande un exemplaire du livre « le Devoir de Mémoire » et vire **€20,00** sur le compte **BE30 0014 4410 8011**

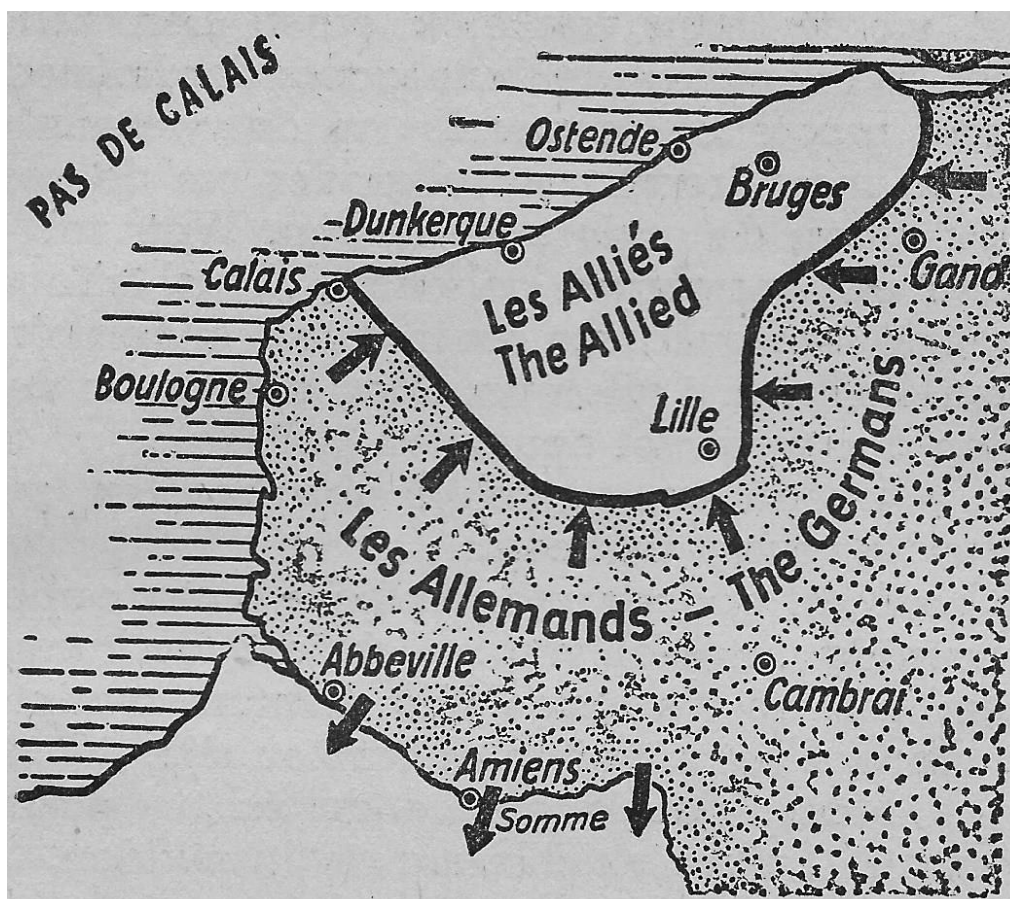
De Nederlandstalige versie van dit boek zal de titel dragen "De Plicht tot Herdenken 1914-1945" en is grotendeels klaar voor publicatie.

Oud-Stuivekenskerke Meidagen 1940

Op vrijdag 10 mei 1940 valt Duitsland heel vroeg in de ochtend België binnen. Alles ging zeer snel. Duitse valschermspringers die bijzonder goed getraind waren voor deze opdracht gebruikten zweefvliegtuigen. Binnen enkele minuten stelden de paracommando's het fort Eben-Emael, dat slecht beschermd was tegen dergelijke acties met holle ladingen buiten gevecht. Andere luchtlandingseenheden veroverden de bruggen van Veldwezelt en Vroenhoven.

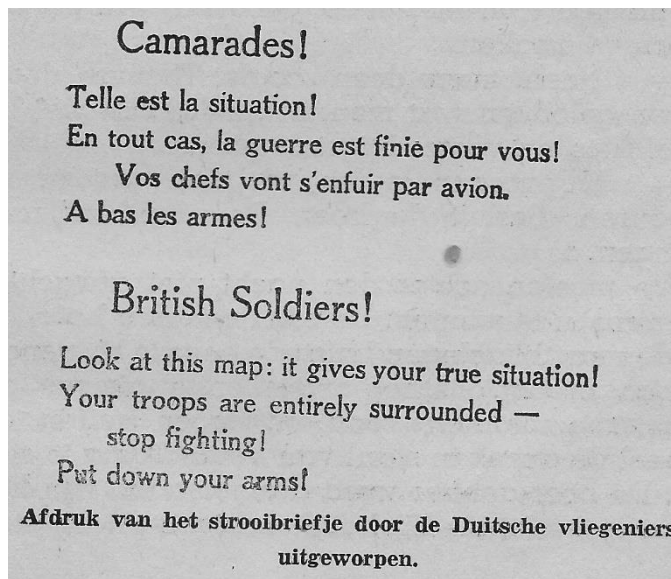
Op 11 mei waren de Duitsers in het noorden al voorbij de Versterkte Stelling Luik. Tussen 13 en 15 mei raakte de slag om de Maas verloren. In de nacht van 13 op 14 mei slaagden de Duitsers erin het eiland Houx te infiltreren. Op de middag van 14 mei rukten ze Dinant binnen. Op 16 mei moest het Belgisch leger « K-W »² verlaten zonder daar ooit aangevallen te zijn, om zich van Waterloo naar Waterloo tot aan de Schelde terug te trekken. Brussel werd dus opgegeven en viel op 18 mei in handen van de vijand.

In de nacht van 20 op 21 mei bereikten de Duitse tanks in Frankrijk de monding van de Somme. Wat overbleef van het Belgisch leger was nu samen met de "British Expeditionary Force" en de rest van het Franse leger van Generaal Blanchard³ omsingeld in de zgn. "Flanders pocket".

² In augustus 1939 liep de K-W lijn, ook "Ijzeren muur" geheten, van Koningshooikt (bij Antwerpen) tot Waver. Zij moest Brussel en het midden van het land beschermen in het verlengde van de V.S.A. en de P.F.N. Zij bestond uit aaneensluitende antitank- obstakels, zgn. « Cointet-elementen » en een driedubbele stelling betonbunkers met automatische wapens voor de infanterie.

³ Georges Blanchard (1877-1954) was een Franse militaire officier. Hij diende in het Franse leger in de Eerste Wereldoorlog op het westelijk front. In de Tweede Wereldoorlog was hij een generaal, commandant van het Franse Eerste Leger, dat in België vooruitgeschoven was na de inval van de Duitsers.

Het Belgisch leger poogde nog front te vormen op de Leie, maar zijn bevelhebbers, met in de eerste plaats koning Leopold III, meenden dat het op militair vlak afgelopen was. Er werd nu alleen nog gevochten voor de eer. Toch waren het zware gevechten die drie dagen lang duurden.

De wielrijders-karabiniers en de Ardense jagers leverden dapper slag te Vinkt (25 – 27 mei), maar tevergeefs. De Duitsers bleven het luchtruim beheersen, al behield het Belgisch leger tot op het einde zijn kwantitatief overwicht. Op 28 mei had het nog 16 divisies tegenover 13 Duitse, maar zijn bewegingsvrijheid werd steeds beperkter.

Sinds het begin van de vijandelijkheden zagen de bewoners van Stuivekenskerke gedurende de dag steeds meer vluchtelingen. Het was precies zoals in 1914 tijdens het begin van de Eerste Wereldoorlog. Het weer bleef de ganse tijd schitterend. De nachten waren voor mei uitzonderlijk warm. Onder de blote hemel overnachten was geen probleem. Meestal namen de vluchtelingen de binnenwegen, die waren veiliger. Bij de boeren huisvestte men de vluchtelingen in stallen en schuren. Na de vluchtelingen kwam ook de stroom soldaten op gang. Belgen, Britten en Fransen, enorm veel paarden met karren en lichtere kanonnen. Het zwaarder materiaal, kanonnen, tanks en auto's namen wel de grotere wegen. De troepenbeweging gebeurde in twee richtingen. Eerst trokken ze naar het front en later kwamen ze terug. De berichten in de kranten, waren niet meer betrouwbaar. Maar een ding was zeker: de Duitsers naderden de Westhoek en niemand kon hen tegenhouden. Of toch, misschien opnieuw de IJzer?

Men dacht Nieuwpoort en Diksmuide worden terug de sleutelpositie van de oorlog. Bevel werd gegeven de dorpen langs de IJzer te ontruimen. Aan de spoorwegberm werkten honderden soldatenarbeiders aan 't vullen van zandzakjes en stapelden die op tot één dam. Een beraadslaging werd hierover gehouden op 17 mei in het stadhuis van Nieuwpoort onder leiding van Generaal R. Deguent en de ingenieur-overste der waterregeling de heer H. Somerlinck.

Regelmatig werden terugtrekkende troepen die marcheerden langs de baan Diksmuide-Nieuwpoort aangevallen. Er vielen verschillende doden. De gekwetsten werden door de brandweerwagen van Nieuwpoort naar het hulphospitaal in de stad gebracht.

Maandag 27 mei - De aanval op de streek rond Diksmuide

In de vroege morgen van 27 mei werden de bewoners van Diksmuide en omgeving opgeschrikt door hevige ontploffingen. De beruchte Duitse stuka's gierden over de stad. De Luftwaffe voerde raids uit om de Fransen en Britten de doorgang van en naar Duinkerke te ontzeggen. Een groot deel van de stad werd verwoest. Bij de luchtaanvallen kwamen een vijftiental mensen om en verschillende huizen en gebouwen werden verwoest. De Sint Niklaaskerk brandde volledig uit. Alleen de sacristie waar de kunstschaten geborgen waren bleef gespaard. Het college werd voor een groot deel verwoest, ook de kapel brandde uit. Meerdere doden waren te betreuren, waaronder ook enkele studenten.

Op de hoeve van Florent Goemare en Alice Stroom op Oud-Stuivekenskerke zat het vol vluchtelingen.

De hoeve van Florent Goemaere anno 2021 - Foto Etienne Moons

Florent Goemare was opgeroepen bij het leger en Alice Stroom stond er alleen voor op de hoeve met een zoontje van ongeveer één jaar oud en in verwachting van het tweede kind.

Van een Belgisch soldaat hoorde men zeggen dat het Belgisch leger onder leiding van Koning Leopold zich had overgegeven. De geallieerde legers namen de vlucht naar De Panne en Duinkerke, om in te schepen naar Engeland. De operatie zou later bekend worden onder de naam Operatie Dynamo. (Zie meer

hierover in het nawoord)

De vluchtelingen overnachtten in de stallen. In het eerste deel van de nacht was het kalm, maar plots in het holst van de zwoele nacht dacht men dat er een geweldig onweer kwam opzetten. Bliksemschichten wisselden af met zware donderslagen. Het regende niet, het was windstil en door het venster fonkelden de sterren aan de hemel. Toen begon het door te dringen. Het waren kanonnen die bulderden. Ver konden ze niet staan.

Dinsdag 28 mei – Oud-Stuivekenskerke in de vuurlinie

Naarmate de morgen naderde werd het kanongebulder minder, nu hoorde men ook lichtere wapens. Een Franse officier met zijn soldaten had zich verscholen op Oud-Stuivekenskerke en wilde daar de Duitsers ophouden. Men besliste dat iedereen beschutting moest zoeken in de koestal, die lag achter het huis en was bovenaan verstevigd met beton. Zo was men een weinig beschut voor het vuur dat kwam uit de richting van de IJzer. Het licht geschut verergerde, maar in welke richting waren ze gericht? Het was een hels lawaai. Veel vluchtelingen weenden van schrik. Elk ogenblik kon een obus de koestal raken. De tijd kroop voorbij en het geschut bleef aanhouden

Plotseling ging de deur van de koestal open, het was Louis Stroom, de broer van Alice Stroom. Hij was op zijn hoeve gebleven in het dorp van Stuivekenskerke. Daar was het rustig gebleven, geen schot was er gelost. Hij wist dat zijn familie in gevaar was en daarom was hij per fiets naar Oud-Stuivekenskerke gekomen met zijn trouwe hond. Plots was het schieten gestopt. Het werd stil, heel stil. Iedereen kwam tot rust.

De kleine Julien, het zoontje van Alice Stroom kreeg honger. Louis Stroom riskeerde het om melk zoeken in het woonhuis. Tot zijn ontsteltenis zag hij verscheidene obussen die verspreid lagen in het woonhuis vlak tegen de muur van de koestal waar de vluchtelingen tegenaan zaten. Een paar obussen lagen zelfs in bed, maar geen enkele was ontploft.

Een dergelijk mirakel had ook pater Lekeux meegemaakt tijdens de oorlog 14 – 18 in zijn schuiloord aan de toren van Oud-Stuivekenskerke op een hoeve van een andere familie Goemaere nabij de toren. (zie meer hierover in het nawoord)

De koestal van de hoeve Florent Goemare - foto Etienne Moons

Naast de kapel van Oud-Stuivekenskerke stond nog de abri van de Grote wacht uit de oorlog 14 – 18. Die zat ook proppen vol met bewoners van Oud-Stuivekenskerke en vluchtelingen. Door een kijkgat van de abri zag een landbouwer hoe zijn hoeve in brand werd geschoten, al zijn huisraad die opgeladen was om met paard en wagen te vluchten ging in de vlammen op. De arme man door paniek aangeslagen wilde door het vuur heen terug naar zijn hoeve, een paar burens moesten hem dit met alle geweld beletten. Ook de stal van dit huis was uitgebrand. De kapel van Oud-Stuivekenskerke was ook tamelijk zwaar beschadigd, een geur van buskruit en brand hing over de streek.

Op 28 mei om 4 uur 's morgens moest het leger zich neerleggen bij een "onvoorwaardelijke overgave". Zijn bevelhebbers vreesden dat het bij verdere gevechten, zelfs van een dag, roemloos in mekaar zou klappen. Op het terrein werd hier en daar nog tot 9.30u., zelfs 14. 30u. verder gevochten omdat sommige eenheden pas laat op de hoogte gebracht werden van de capitulatie.

België was volledig bezet door de Duitsers, opnieuw voor 4 jaar. Verder dan de zee zijn de Duitsers nooit geraakt. De achttien daagse veldtocht was gedaan, het ondergronds verzet zou de strijd nu verderzetten, terwijl in Engeland de gevluchte troepen zich opnieuw voorbereidden om het land te bevrijden.

Nawoord

Operatie Dynamo in De Panne in WOII

Op 16 mei 1940 – nam de Britse Eerste Minister Winston Churchill het besluit om het Britse Expeditieleger via de zee te evacueren. Een hallucinante opdracht als je weet dat er in totaal 400.000 militairen vastzaten op de stranden van regio Duinkerke (FR) tot pakweg Oostduinkerke (B). Niet alleen de legervloot, maar ook alle beschikbare kleine vaartuigen moesten ingezet worden voor hun redding.

Het is precies 81 jaar geleden dat de kuststreek het toneel was van deze verschrikkelijke strijd tegen de Duitse bezetting. 'Operatie Dynamo' is één van de meest tot de verbeelding sprekende militaire operaties uit de Britse geschiedenis en een belangrijk hoofdstuk van de Tweede Wereldoorlog.

Opnieuw ging de deur open, een Duits soldaat verscheen in de deuropening met zijn revolver in aanslag. Twee Belgische soldaten in uniform die bij de vluchtelingen in de stal zaten werden eerst opgepakt. Iedereen moest zijn pas tonen en werd daarna terug vrijgelaten.

Toen de vluchtelingen de stal verlieten en de baan opkwamen zagen ze ook dat het gevecht zijn sporen had nagelaten. In het veld nabij hun schuilplaats waren kraters van obusinslagen. De nabijgelegen hoeve aan de hoeve van Florent Goemare was volledig uitgebrand. Ook daar had zich een drama afgespeeld.

De Duitsers hadden Britse, Franse en Belgische troepen kunnen terugdrijven tot aan de kust op de grens van Frankrijk en België en had ze daar omsingeld. Maar Groot-Brittannië is er in geslaagd om 330.000 soldaten met schepen te bevrijden, ondanks de zware bombardementen van de Duitsers. Ongeveer 1 op de 10 soldaten werd op het strand van De Panne bevrijd. De gemeente werd toen overspoeld met vluchtelingen. Er werden pieren aangelegd, zodat de schepen konden aanmeren in De Panne. Ze kwamen toen letterlijk het strand op gestruikeld. Er was veel ravage in de gemeente door de bombardementen.

Het strand van De Panne kort na Operatie Dynamo - Foto Gemeente De Panne

Meer dan 90.000 man van de geëvacueerde Franse troepen werd onmiddellijk weer aan land gebracht via de havens van Normandië, doch velen werden kort erna gedood of gevangengenomen. Een ander deel van de troepen bleef vanwege de in de strijd opgelopen verwondingen achter in Groot-Brittannië. Deze Franse soldaten sloten zich later aan bij de Vrije Fransen onder leiding van Charles de Gaulle.

De bedoeling was Operatie Dynamo vorig jaar al te herdenken, na exact 80 jaar, maar door corona kon dat niet.

Oud Stuivekenskerke in WO1

Na de oorlog van 40 - 45 werd de naam Oud-Stuivekenskerke veranderd in 'Het OLV hoekje'. Niet de gebeurtenissen van mei 1940, maar wel wat gebeurde tijdens de oorlog 14 – 18 was hiervan de oorzaak. Pater Martial Lekeux, artillerieofficier bij het Belgisch leger tijdens de oorlog 14 – 18, had zijn observatiepost op de oude toren van Oud-Stuivekenskerke. De toren was dan ook het mikpunt van de Duitsers. De toren werd steeds maar kleiner tot de pater moest gaan schuilen in een nabijgelegen hoeve van een andere familie Goemaere.

Deze hoeve scheen een bijzonder voorrecht te genieten... Waar alle gebouwen van Oud-Stuivekenskerke zo goed als vernield waren, bleef deze hoeve ongeschonden. Pater Lekeux vertelt het volgende in zijn boek 'Le patelin de Notre-Dame':

De kapel van Pater Lekeux in de hoeve Goemare - februari 1917
Foto Koninklijke Vereniging der Vrienden v/h OLVhoekje

“Op zekere dag, na een hevige beschieting, die alles rond het huis ondersteboven keerde, ontdekte ik tegen de scheidingsmuur van mijn kamer een intact gebleven obus, vlak onder het beeldje van Onze-Lieve-Vrouw ter Zege, welke ik daar geplaatst had. Het projectiel was daar ingeslagen zonder te ontploffen. Twee andere niet ontplofte obussen lagen wat verder. Dat Onze-Lieve-Vrouwe-beeldje was het mysterieus schild. Ik nam het mee en plaatste het in mijn ellendige kamer (die ook later mijn kapel werd). Vanaf die dag heeft geen enkele obus nog de hoeve geraakt. Wanneer het vijandelijk geschut dreunde op dit oorlogsoord kwamen de soldaten schuilen, onder de schutsmantel van Onze Lieve Vrouw.”
Tot zover het verhaal van Pater Lekeux.

Naar zijn klooster teruggekeerd, was pater Lekeux het gehucht en de OLV die hem had beschermd niet vergeten. Ter herinnering aan de 40.000 doden van de oorlog 14 – 18 nam hij het initiatief om er een kapel ter ere van Onze Lieve vrouw -ter Zege op te richten.

Onder de hoge bescherming van Kardinaal Mercier, Monseigneur Waffelaert, bisschop van Brugge en Luitenant Generaal Baron Jacques de Dixmude, werd in 1923 een commissie samengesteld met als opdracht, het oprichten van een kapel. Over heel het land werden bijdragen verzameld om een kapel op te richten naast de ingestorte toren. De kapel werd opgericht door toedoen van Mevrouw Callens uit Gent, die vele jaren met bewonderenswaardige toewijding haar steun verleende aan de verwoeste gewesten. De gloednieuwe kapel werd ingewijd door de bisschop van Brugge op 6 september 1925.

Tijdens de oorlog 40 – 45 werd het oorlogsoord Oud Stuivekenskerke en de kapel gedeeltelijk vernietigd. Het was opnieuw de gulle mevrouw Callens die voor de fondsen zorgde voor het herstel.

In 1954 werd onder de hoge bescherming van H.M. Koningin Elisabeth, een vereniging gesticht “De Vrienden van het Onze-Lieve-Vrouwe-hoekje te Oud-Stuivekenskerke”. Op 18 september 1955 had een eerste bedevaart plaats.

Door de corona epidemie was het onmogelijk om in 2020 en ook in 2021 de 65ste nationale herdenking te laten doorgaan, maar laat ons hopen dat dit in 2022 wel zal lukken.

Bibliografie:

Het Onze-Lieve-Vrouwehoekje – Uitgave De Koninklijke vereniging de vrienden van het OLV Hoekje te Oud-Stuivekenskerke
Le patelin de Notre-Dame – Martial Lekeux – Editons Les Amis du Patelin
Mijn Klooster in de branding – Martial Lekeux – Uitgave De Schorre
Meidagen 1940 in Vlaanderen’s Westhoek – Juul Filliaert - eigen uitgave 1941
Trein van Hoop – André Gysel, Brecht Schotte en Chris Vandewalle – uitgave Davidsfonds
Persoonlijke gesprekken van Cdt b.d. Etienne Moons met de familie Florent Goemare
Tentoonstelling 80 jaar Operatie Dynamo van 30 mei tot 07 juni 2021 – Villa Le Chalutier De Panne

M

el...de 10e van 1940, werd het Oud-Stuivekenskerke wakker
geschud.

Familie De Keyne en andere Belgen... door de angst...gebukt!
Maar de Fransen waren vriendelijk en beschermend...veiligheid
was gebukt!

Kort erop werd een groot gedeelte van Diksmuide verwoest,
Lijken, ...Lijlijijken !!! Iedereen hield zich koest...

Ons familieid,... een wenende burgemeester... zag het allemaal gebeuren!
Iedereen vluchtte voor het gevaar... geen tijd... om te zeuren!

Maar... Onze Koning stuurde soldaten om bescherming te geven..

Dank !... DANK !... We blijven voor ons land... in leven!!

De zware beproeving die de burgemeester doorstond...
hij deed het voor zijn burgers van zijn gemeente...voor de Duitsers hield hij zijn mond!

Oud-Stuivekens veranderde na WOII in Onze-Lieve-Vrouwehoekje.

Want tijdens WOII... 'Het O. L. Vrouwebeeldje',... 'Het mysterieus schild'...hield een obus
intact... wij stonden te beven!

Sinds die dag kwamen de soldaten schuilen zoals geschreven in het boekje,
'Bezinnen mensen ! Voelde vrijheid ! ... en hou dit 'Heilig' plaatsje in leven!

Heel wat feiten hebben generatie op generatie sporen achtergelaten,

De boodschap vanuit de familie De Keyne naar u toe... denk aan alle overledenen maar ook
de overlevenden wat ze doorstonden... de gruwelijke daden!!!!

Bron : interview 03 april 2017 – Mevr De Keyne + tekst Mr. De Keyne(broer) + Jasmin (kleinkind)

66 Rue Nadia Cogge
Geschreven : Nadia Cogge
Vereniging : Onze-Lieve-Vrouwehoekje te Oud-Stuivekenskerke

Voorzitter : Mr Moons E. – Cdt b.d.

E. Moons

Gedicht geschreven in 2017 door Mevr. Nadia Cogge – Lid van het bestuur van de vrienden van het OLV Hoekje te Oud-Stuivekenskerke.

Bron: interview op 03 april 2017 met Mevr. Agnes De Keyne aan de hand van een tekst geschreven door haar broer dhr. Michel De Keyne

Le recrutement et l'instruction des hommes et les cadres de l'armée Belge pendant la première guerre mondiale

La guerre de 14 comme on le sait, vint de surprendre l'armée Belge en pleine période de réorganisation. Il en résulta fatalement que les effectifs en hommes, en cadres, en officiers, prévu par le projet de 1913 dont l'exécution ne pouvait être achevée avant 1917, étaient loin d'être atteints.

De ce fait seul, notre armée mobilisée se trouvait donc, en août 1914, dans une situation difficile. En mobilisant immédiatement les 15 classes de milice sujettes au service en temps de guerre, en accueillant et favorisant les engagements volontaires qui atteignirent en quelques jours le nombre de 30.000, en appelant ensuite sous les armes la classe de 1914 – quand malheureusement une partie du pays se trouvait déjà envahie – le Gouvernement avait usé de tous les moyens légaux pour alimenter les effectifs de l'armée. Ces moyens permirent cependant d'assurer, dans toute la mesure réalisable, la résistance héroïque de nos troupes jusqu'au moment de la bataille de l'Yser. Mais celle-ci finie, laissant notre armée dans un état d'épuisement. La seule réserve d'alimentation disponible comprenait, outre les hommes des vieilles classes appartenant aux troupes de forteresse d'Anvers, les quelque 23.000 recrues et volontaires non instruits qu'on avait, au début d'octobre, pu garder et ramener de la région de Furnes vers la Normandie. Or il ne s'agissait pas seulement de combler les vides cruels ouverts dans les rangs de l'armée combattante.

Jamais la situation ne fut plus alarmante. Aussi dès le 26 octobre 1914, à peine installé dans sa résidence d'exil, le Gouvernement Belge, recourant au seul moyen de son pouvoir, lançait-il un patriotique appel à tous les Belges valides que sa voix pouvait atteindre.

Cet appel ne devait pas rester sans écho. Des volontaires de tout âge et de toute condition accoururent, même de pays les plus lointains. Chose admirable entre toutes, il vint surtout par milliers, de la Belgique captive, de jeunes gens qui, en dépit de dangers mortels et de difficultés sans nombre, franchirent la barrière de fils électrifiés dont l'oppresseur avait clôturé la frontière.

Le chiffre global des hommes mobilisés par l'armée Belge s'est élevé à 14.050 officiers et 365.000 hommes. Les unités combattantes ont pu être entretenues à l'effectif moyen de 150.000 hommes ; celles de l'arrière à 75.000 environ.

Les centres d'instruction de l'armée Belges

Ayant appelé les hommes, il fallait les instruire. Concentrés d'abord dans la région de Dunkerque, les quelque 23.000 volontaires et recrues avaient été transportés, du 9 au 11 octobre 1914, à Fécamp et à Cherbourg. Ils furent provisoirement cantonnés dans divers villages des départements de la Seine-Inférieure, du Calvados et de la Manche, où l'on utilisa tant bien que mal des casernes, des séminaires, des écoles et des locaux abandonnés.

Caserne Duquesne à Dieppe - CI N°10 pendant la guerre de 14-18 – photo A.Billiet

Comme le temps pressait, l'instruction commença aussitôt. Ce fut, peut-on dire, la période héroïque de nos camps d'instructions. Tous faisaient défaut : uniformes, couvertures, linge, chaussures, armes, équipements ; comme instructeurs, une poignée d'officiers et de sous-officiers ; pas de règlement, point de comptables ayant quelque expérience du métier ; en fait d'armement, on disposait, par compagnie de 600 hommes, d'une cinquantaine de fusils Gras prêtés par l'armée française. Pour enseigner aux recrues à édifier des travaux de campagne, on acheta des outils chez les quincailliers des environs. Plus que jamais, il fallait se débrouiller.

Les programmes d'instruction se perfectionnèrent ; des Lebel et même des Mausers se substituèrent bientôt aux vieux fusils du début. Dans les premiers temps, on ne put songer qu'à former des soldats d'infanterie, l'arme la plus nombreuse et la plus éprouvée. Dès le mois de janvier 1915 plus de 15.000 soldats instruits avaient pu être dirigés vers le front et on put s'occuper d'organiser l'instruction pour toutes les armes. Au printemps de 1915, il y a dix centres d'instruction opérationnels pour l'infanterie. Au cours de cette année, des centres d'instruction pour d'autres armes sont établis (artillerie, génie, mitrailleuses, aviateurs, ...).

Quelques chiffres permettront d'apprécier, mieux que les mots les plus éloquents, l'importance des résultats acquis. Au mois d'août 1917, alors que nos camps se trouvaient en plein rendement, ils couvraient une superficie de 57 hectares : les terrains d'exercice en mesuraient 405. Un personnel permanent de 300 officiers et 1.700 gradés avait pu y être affecté. A la fin de la troisième année de guerre, près de 90.000 hommes instruits avaient été fournis à l'armée de campagne.

Au moment de l'armistice, le nombre d'hommes ayant passé dans nos centres d'instruction en France s'élevait à 106.000, auquel il faut ajouter les 22.500 hommes ayant fait partie du centre d'instruction des auxiliaires.

D'autre part, en vue de reprendre en mains les hommes évacués pour maladies ou blessures et les hommes provisoirement inaptes, des centres de triage et des centres d'instruction des anciens

militaires furent également organisés. Leur population totale a atteint, pendant la guerre, le nombre de 99.000 hommes.

Caserne du Roc à Granville CI n° 3 - photo A.Billiet

Centres d'instruction belges en France pendant la Grande Guerre				
1914 (oct)	1915 (juin)	1916 (juin)	1917 (oct)	1918 (juil)
Officiers				
	<ul style="list-style-type: none"> •CISLAI Gaillion (<i>infanterie</i>) •CISLAA Audresselles (<i>artillerie</i>) •CISLAC Campagne les G (<i>cavalerie</i>) •CISLAG Ardres (<i>génie</i>) •CISLAI Bayeux (<i>instructeurs</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CISLAI Gaillion (<i>infanterie</i>) •CISLAA Onival (<i>artillerie</i>) •CISLAC Campagne les G (<i>cavalerie</i>) •CISLAG Ardres (<i>génie</i>) •CISLAI Bayeux (<i>instructeurs</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CISLAI Gaillion (<i>infanterie</i>) •CISLAA Onival (<i>artillerie</i>) •CISLAC Campagne les G (<i>cavalerie</i>) •CISLAG Ardres (<i>génie</i>) •CISOI Bayeux (<i>sous officiers instructeurs</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CISLAI Gaillion (<i>infanterie</i>) •CISLAA/CISPLAA Onival (<i>artillerie</i>) •CISLAC Campagne les G (<i>cavalerie</i>) •CISLAG Ardres (<i>génie</i>) •CISOI St-Lô (<i>sous officiers instructeurs</i>)
Troupe				
<ul style="list-style-type: none"> •CI 1 Fécamp/Eu/ Dieppe (<i>inf</i>) •CI 2 Villiers-le-Sec/Caen/Honfleur (<i>inf</i>) •CI 3 Granville/St Lo (<i>inf</i>) •CI 4 Caen/Sommervieu/ Bayeux/ Valognes (<i>inf</i>) •CI 5 Octeville/Carteret/ Caen (<i>inf</i>) •CI 6 Valognes/ Montebourg (<i>inf</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CI 1 Fécamp (<i>inf</i>) •CI 2 Villiers-le-Sec/Sommervieu/ Honfleur (<i>inf</i>) •CI 3 Granville/St Lo/ Coutances (<i>inf</i>) •CI 4 Auvours (<i>inf</i>) •CI 5 Octeville/Querqueville/Carteret (<i>inf</i>) •CI 6 Valognes/Montebourg/La Haye du Puits (<i>inf</i>) •CI 7 Auvours (<i>inf</i>) •CI 8 Carentan/Avranches/Isigny (<i>inf</i>) •CI 9 Parigné L'Evêque (<i>inf</i>) •CI 10 Dieppe (<i>inf</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CI 1 Parigné L'Evêque (<i>inf</i>) •CI 2 Honfleur (<i>inf</i>) •CI 3 Granville/St Lo/ Coutances (<i>inf</i>) •CI 4 Auvours (<i>inf</i>) •CI 5 Carteret/Barneville (<i>inf</i>) •CI 6 Valognes/La Haye du Puits (<i>inf</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CI 1, 2, 3, 4, 5, 6 Auvours (<i>inf</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CI 1, 2, 3, 4, 5, 6 Auvours (<i>inf</i>)
<ul style="list-style-type: none"> •CIAM Auvours (<i>ancien militaires</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CIAM Auvours (<i>ancien militaires</i>) •CIBI Auvours (<i>brancardiers & infirmiers</i>) •CIM Auvours/Oye (<i>mitrailleurs</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CIAM Fécamp/Dieppe •CIBI Auvours (<i>brancardiers & infirmiers</i>) •CIM Criel s-Mer/Oye (<i>mitrailleurs</i>) •Ec Grenadiers Fécamp •CIA Eu (<i>artillerie</i>) •CIAT Calais (<i>artillerie tranchée</i>) •CIC Campagne les G (<i>cavalerie</i>) •CIG Ardres (<i>génie</i>) •Ecole Aviation Etampes 	<ul style="list-style-type: none"> •CIAM Criel s-Mer (<i>ancien mil</i>) •CIBI Dieppe (<i>brancardiers & infirmiers</i>) •CIM (<i>mitrailleurs</i>), ETE (<i>école tireurs d'élite</i>) Criel s-Mer •Ec Grenadiers Criel s-Mer •CIA Eu, Ault-Onival (<i>artillerie</i>) •CIAT Ault-Onival (<i>artillerie tranchée</i>) •CIC Campagne les G (<i>cavalerie</i>) •CIG Ardres (<i>génie</i>) •Ecole Aviation Juvisy •CIGC Fécamp (<i>troupe de garde et des communications</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> •CIAM Criel s-Mer (<i>ancien mil</i>) •CIBI Dieppe (<i>brancardiers & infirmiers</i>) •CIM (<i>mitrailleurs</i>), ETE (<i>école tireurs d'élite</i>) Criel s-Mer •Ec Grenadiers Criel s-Mer •CIA Eu, Ault-Onival (<i>artillerie</i>) •CIAT Ault-Onival (<i>artillerie tranchée</i>) •CIC Campagne les G (<i>cavalerie</i>) •CIG Ardres (<i>génie</i>) •Ecole Aviation Juvisy
CI = Centre d'Instruction/CISLA = Centre d'Instruction de sous-lieutenants auxiliaires				

Sources :

Nos Héros – Edition E. Van der Elst Bruxelles
 Kris Smets - <http://circuitdusouvenirgrandeguerre.blogspot.com/>

In Memoriam

Op 11 februari 2021 overleed Kolonel Stafbrevethouder Carlos Vermeulen, directeur van het CCMP kwartier Sgt Lemahieu te Ieper. Naast het feit dat kolonel Carlos Vermeulen op uitstekende en toegewijde wijze invulling gaf aan zijn functie van directeur van het Competentiecentrum Steunmaterieel en Producten, was hij binnen de ploeg korpscommandanten van West-Vlaamse militaire eenheden, een zeer gewaardeerde collega.

Hij was een man die veel belang hechtte aan goede en respectvolle relaties met iedereen waarmee hij in contact kwam. Door zijn overlijden verliest Defensie een toegewijde en warm menselijke persoon. In de voorbije jaren bepaalde hij mee het gezicht van Defensie in de kustprovincie. Het is dan ook diepbedroefd dat de West-Vlaamse militaire gemeenschap afscheid nam van kolonel Vermeulen.

Kolonel Carlos Vermeulen was ook steeds aanwezig op de nationale plechtigheden aan het O.L.V.-Hoekje te Oud-Stuivekenskerke.

Wij bieden de familie van de overledene onze diepste blijken van medeleven aan.

Kolonel Carlos Vermeulen tijdens de nationale plechtigheid aan het OLV Hoekje op 21 aug 2019
Foto Filip Van Loo

65ste Nationale Plechtigheid – 65ème Cérémonie Nationale

De 65ste Nationale Herdenking in het teken van de Vierdaagse van de IJzer wordt naar aanleiding van het coronavirus uitgesteld naar 24 augustus 2022.

La 65ème Cérémonie nationale à l'occasion des Quatre Jours de l'Yser sera reportée au 24 Août 2022 en raison du coronavirus.

Lidmaatschap van de Koninklijke Vereniging De Vrienden van het O.L.V.-Hoekje te Oud-Stuivekenskerke

Het bestuur van de Koninklijke Vereniging De Vrienden van het O.L.V.-Hoekje te Oud-Stuivekenskerke vzw doet er alles aan om met haar schaarse middelen deze site in stand te houden en te bewaren voor de toekomst.

Mogen wij u vragen, voor zover dit nog niet gebeurd is, om uw lidgeld voor het jaar 2021 te willen overschrijven op de rekening van onze vereniging

Nr. BE51 0000 5693 5562 op naam van:

De Vrienden van het O.L.V.- Hoekje vzw Stationsstraat 9 te 8600 Diksmuide

Ereleden, beschermleden en sympathisanten: 20 euro

Verbroederings en Verenigingen: 17 euro

Effectieve Leden: 15 euro

U kunt ons ook vinden op:

Onze website: <https://oudstuivekens-oorlogssite-grandgarde.com>

Onze Facebookpagina: <https://www.facebook.com/oudstuivekenskerke>

Samenstelling: André Billiet